

Sygn. akt I ACz 2544/15

POSTANOWIENIE

Dnia 21 stycznia 2016 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący : SSA Andrzej Struzik (spr.)

Sędziowie: SA Teresa Rak

SA Marek Boniecki

po rozpoznaniu w dniu 21 stycznia 2016 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku (...) Spółki Akcyjnej w Z.

przeciwko Przedsiębiorstwu Produkcyjno-Handlowo-Usługowemu (...)” spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w N.

o udzielenie zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania

na skutek zażalenia uprawnionej na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 20 października 2015 roku, sygn. akt IX GCo 234/15

postanawia:

I sprostować komparycję zaskarżonego postanowienia w ten sposób, że błędnie oznaczoną nazwą uprawnionej (...) S.A.” zastąpić prawidłową nazwą (...) S.A.”;

II zmienić punkt 2 zaskarżonego postanowienia w ten sposób, że kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych) zastąpić kwotą 600 zł (sześćset złotych);

III oddalić zażalenie w pozostałym zakresie;

IV zasądzić od uprawnionej na rzecz obowiązanej kwotę 300 zł (trzysta złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

SSA Teresa Rak SSA Andrzej Struzik SSA Marek Boniecki

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 20 października 2015 r., sygn. IX GCo 234/15 Sąd Okręgowy w Krakowie odmówił uprawnionej udzielenia zabezpieczenia roszczenia wobec obowiązanej o zaniechanie naruszania przysługujących jej majątkowych praw autorskich w postaci trzech wzorów umywalek nablátowych, poprzez zakazanie obowiązanej na czas trwania postępowania produkowania, oferowania, reklamowania, sprzedaży lub wprowadzania do obrotu w inny sposób umywalek nablátowych naślądujących umywalki nablátowe według wskazanych projektów uprawnionej oraz poprzez zajęcie na czas trwania postępowania wszystkich znajdujących się w siedzibie obowiązanej, w miejscach prowadzenia przez obowiązaną działalności gospodarczej, u dystrybutorów obowiązanej oraz we wszystkich innych miejscach, które zostaną ustalone przez komornika w toku postępowania w przedmiocie wykonania postanowienia o zabezpieczeniu, umywalek nablátowych, naślądujących umywalki nablátowe według wskazanych

projektów uprawnionej; w punkcie 2 zasądził od uprawnionej na rzecz obowiązanej koszty postępowania w kwocie 720 zł.

Uzasadniając wydane orzeczenie Sąd Okręgowy wskazał, iż zdaniem uprawnionej przysługują jej majątkowe prawa autorskie do trzech projektów umywalek i w związku z powyższym wniosła o zabezpieczenie roszczenia o zakazanie obowiązanej produkcji i wprowadzania do obrotu tych umywalek. W odpowiedzi na wniosek obowiązana podniosła, iż umywalki obydwu stron mają znane od dawna kształty (okręgu, owalu i kwadratu) niepodlegające ochronie Prawa autorskiego, a ponadto obowiązana sama zaprojektowała swoje umywalki. Zgodnie z ustalonym stanem faktycznym uprawniona prowadziła z (...) Sp. z o.o. rokowania w sprawie produkcji na wyłączność serii trzech umywalek. W tym celu pracownik uprawnionej zaprojektował serię trzech umywalek o kształcie okręgu, owalu i kwadratu oraz przekazał je C.. Ostatecznie uprawniona nie zawarła z C. umowy dostawy ze względu na rozbieżności co do ceny umywalek. C.w oparciu o rysunki uprawnionej zamówiła dostawy niemal identycznych umywalek u obowiązanej. W ocenie Sądu Okręgowego nawet w razie prawdziwości twierdzeń uprawnionej o faktach, wątpliwe jest istnienie roszczenia o zakazanie obowiązanej produkcji i wprowadzania do obrotu umywalek. Wzór przemysłowy może być utworem chronionym w świetle art. 1 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t.j. Dz.U.2006.90.631 z późn. zm., dalej Prawo autorskie), lecz nie każdy wzór jest utworem. Przez rejestrację wzoru uprawniony nabywa prawo do zakazania osobom trzecim wytwarzania i wprowadzania do obrotu wytworów, które na zorientowanym użytkowniku sprawiają wrażenie wykonanych wg tego samego wzoru (art. 105 ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej, t.j. Dz.U.2013.1410, dalej p.w.p.). Natomiast bez potrzeby rejestracji uprawniony może nabyć prawo wyłączne do stosowania tylko takich wzorów, które charakteryzują się indywidualnym charakterem, którego umywalki z projektów uprawnionej nie posiadają. Zdaniem Sądu Okręgowego, jeśli rzeczywiście C. (ew. nielojalny pracownik bez wiedzy przełożonych) przekazała obowiązanej rysunki uprawnionej, to było to czynem niedozwolonym rodzącym odpowiedzialność odszkodowawczą (art. 415 i 72 § 2 k.c.), którą obok C. może ponosić obowiązana (art. 422 k.c.). Natomiast podnoszone przez uprawnioną roszczenie z art. 79 ust. 1 pkt 1 Prawa autorskiego o zakazanie obowiązanej wprowadzania umywalek do obrotu jest niewiarygodne ze względu na wątpliwe zakwalifikowanie projektów uprawnionej jako utworów. Sąd Okręgowy wskazał, iż zakazanie obowiązanej produkcji i sprzedaży umywalek na czas procesu jest nieodwracalne, dlatego też, na podstawie art. 45 ust. 1 Konstytucji rozpoznanie wniosku nastąpiło na rozprawie. O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł na podstawie § 11 ust. 1 pkt 2 Taryfy, zasądzając na rzecz obowiązanej koszty zastępstwa procesowego w wysokości dwukrotności stawki minimalnej, a to z uwagi na fakt, iż uwzględnienie wniosku byłoby ogromną dolegliwością dla obowiązanej, co uzasadniało jej wysoką staranność w postępowaniu.

Uprawniona zaskarżyła powyższe orzeczenie w całości, wnosząc o jego zmianę poprzez uwzględnienie wniosku o udzielenie zabezpieczenia, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, a także o zasądzenie od obowiązanej na jej rzecz kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Zarzuciła mu:

1) naruszenie przepisów postępowania, tj.

a) art. 735 k.p.c. poprzez rozpoznanie wniosku o zabezpieczenie na rozprawie;

b) art. 735 k.p.c. w zw. z art. 13 ust. 2 w zw. z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i § 2 ust. 1 i § 11 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz.U.2013.461) poprzez wyznaczenie rozprawy celem rozpoznania wniosku o zabezpieczenie, powodujące aktywność procesową obowiązanej i zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania;

c) art. 98 § 1 i 3 oraz art. 109 § 2 k.p.c. w zw. z § 2 ust. 1 i § 11 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia z dnia 28 września 2002 r. poprzez nieuzasadnione przyznanie przez Sąd I instancji na rzecz obowiązanej kosztów postępowania w wysokości dwukrotności stawki minimalnej za czynności adwokackie z tytułu zastępstwa prawnego w sytuacji, gdy sprawa nie była zawila ani nie wymagała znacznego wkładu pracy w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia;

d) art. 361 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. poprzez nienależyte uzasadnienie zaskarżonego postanowienia w postaci braku powołania podstawy faktycznej i niewyjaśnienia podstawy prawnej rozstrzygnięcia oddalającego wnioszek o zabezpieczenie oraz rozstrzygnięcia w kwestii kosztów postępowania zasądzonych na rzecz obowiązanej;

e) art. 730¹ ust. 1 k.p.c. poprzez odmowę przez Sąd I instancji udzielenia zabezpieczenia roszczeń uprawnionej z uwagi na brak wykazania przez nią interesu prawnego, pomimo spełnienia obu przesłanek warunkujących udzielenie zabezpieczenia roszczeń;

f) art. 325 w zw. z art. 361 k.p.c. poprzez błędne oznaczenie uprawnionej oraz niedopuszczalne sformułowanie przez Sąd I instancji rozstrzygnięcia o żądaniu wniosku o zabezpieczenie;

2) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 1 ust. 1 Prawa autorskiego poprzez błędne przyjęcie przez Sąd I instancji, iż projekty umywalek nablutowych uprawnionej nie cechują się indywidualnym charakterem i wykluczone są spod ochrony prawa autorskiego.

W odpowiedzi obowiązana wniosła o oddalenie zażalenia jako bezpodstawnego oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Na wstępie, wobec zaistnienia w komparycji zaskarżonego orzeczenia oczywistej omyłki w oznaczeniu nazwy uprawnionej spółki, Sąd Apelacyjny postanowił dokonać jej sprostowania, o czym wyrzekł w pkt. I sentencji na podstawie art. 350 k.p.c. w zw. z art. 361 k.p.c. zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

Zażalenie uprawnionej co do zasady nie zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności za bezzasadny należy uznać zarzut naruszenia przez Sąd art. 735 k.p.c. Wyznaczenie rozprawy w celu rozpoznania wniosku o zabezpieczenie jest bowiem dopuszczalne nie tylko w oparciu o przepisy szczególne (tj. sytuacja przewidziana w art. 735 k.p.c.), ale również w oparciu o treść ogólnego przepisu art. 148 § 2 k.p.c. Podejmując decyzję o skierowaniu wniosku o zabezpieczenie na rozprawę Sąd winien kierować się przede wszystkim aspektami celowościowymi. Jeżeli w ocenie Sądu przeprowadzenie rozprawy jest konieczne dla prawidłowego rozpoznania wniosku, a jednocześnie nie wpłynie ono znacząco na przedłużenie postępowania oraz nie doprowadzi do pozbawienia uprawnionego skutecznej ochrony i nie udaremni celu postępowania zabezpieczającego, co do zasady postępowanie takie należy uznać za dopuszczalne (por. D. Zawistowski [w:] H. Dolecki, T. Wiśniewski (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom IV. Artykuły 730-1088, LEX 2014).

Odnosząc się do zarzutu z art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 361 k.p.c. należy zauważyć, iż uzasadnienie zaskarżonego postanowienia, choć bardzo zwięzłe i niekompleksowe, co do zasady pozwala odtworzyć proces myślowy i decyzyjny Sądu Okręgowego, który w toku rozpoznania sprawy dokonał prawidłowych ustaleń, a w konsekwencji uznał roszczenie uprawnionej za nieuprawdopodobnione.

Przechodząc do meritum, uprawniona opiera swe roszczenie na twierdzeniach, iż obowiązana dopuściła się naruszenia przysługujących jej majątkowych praw autorskich do utworów w postaci projektów trzech wzorów umywalek. Jako podstawę prawną tegoż roszczenia powołała przepisy ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t.j. Dz.U.2006.90.631 z późn. zm., dalej: Prawo autorskie). Podkreślić w tym miejscu należy, iż przedmiot praw autorskich, stosownie do treści art. 1 ust. 1 wskazanej ustawy stanowią utwory rozumiane jako każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiejkolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia. W świetle powyższej regulacji, nie wystarczające jest zatem wykazanie, iż stworzone dzieło stanowiło przejaw subiektywnie nowego dla twórcy wysiłku intelektualnego, którego rezultat nie był mu uprzednio znany. Rezultat ten nie mógł być bowiem przy tym rutynowy, standardowy i typowy. Przejaw ludzkiej aktywności umysłowej, któremu brak cech dostatecznie indywidualizujących, tj. odróżniających go od innych

wytworów podobnego rodzaju i przeznaczenia, nie może być uznany za utwór i objęty ochroną prawa autorskiego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2006 r., sygn. akt III CSK 40/05, Biul. SN 2006/3/13).

Kluczową dla oceny zasadności roszczenia wysuwanego przez uprawnioną jest zatem wykazanie, czy wskazane przez nią projekty umywalek stanowią utwory w rozumieniu Prawa autorskiego. Sąd Apelacyjny podziela w tym zakresie zapatrywania Sądu Okręgowego. O ile co do zasady za wiarygodne uznać można twierdzenia uprawnionej co do tego, iż projekty w istocie stanowiły przejaw twórczej działalności zatrudnionego przez nią pracownika Pana R. B., o tyle co najmniej wątpliwą jest kwestia ich odpowiedniego zindywidualizowania. Rozwiązania zastosowane w każdym z projektów bazują na prostocie kształtu i wykończenia. Brak jakichkolwiek charakterystycznych elementów, jak chociażby niestandardowy materiał wykonawczy, wymiary, kształt misy, dodatkowe zdobienia, itp. sprawiają, iż projekty te wykazują pewien stopień rutynowości i typowości dla przedmiotów ich rodzaju, a co za tym idzie pozbawione są w ten sposób indywidualnego i niepowtarzalnego charakteru. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, w świetle materiału zaferowanego w tym postępowaniu, brak było podstaw do uznania za uprawdopodobnione, że projekty te spełniają wymogi określone w art. 1 ust. 1 Prawa autorskiego, a w konsekwencji mogą zostać uznane za utwory w rozumieniu tejże ustawy, a w związku z czym korzystałyby z przysługującej na jej podstawie ochrony prawnej. Powyższe stwierdzenia podważają w konsekwencji wiarygodność całego roszczenia, z którym zamierza wystąpić uprawniona, czyniąc je na obecnym etapie postępowania nieuprawdopodobnionym. Wobec wymogu kumulatywnego spełnienia przesłanek określonych w art. 730¹ § 1 k.p.c. należy uznać, iż brak uprawdopodobnienia roszczenia stanowił wystarczającą podstawę do oddalenia wniosku o udzielenie zabezpieczenia, bez konieczności dalszej jego analizy pod kątem wykazania przez uprawnioną istnienia interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia.

Odnosząc się natomiast do rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego w zakresie kosztów postępowania, co do zasady zażalenie należało uznać za zasadne. Mając na uwadze charakter postępowania zabezpieczającego oraz poziom aktywności procesowej pełnomocnika strony obowiązanej, ograniczającej się do sformułowania odpowiedzi na wniosek o zabezpieczenie oraz udziału w rozprawie w dniu 22 października 2015 r., nie było podstaw, aby zasądzić na rzecz obowiązanej zwrot kosztów procesu w wysokości dwukrotności stawki minimalnej. Tym bardziej, iż jak wynika z pisma strony obowiązanej z dnia 16 października 2015 r. (k. 88) wносиła ona o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych, co w sposób dorozumiany winno być traktowane jako wniosek o zasądzenie tych kosztów w wysokości jednokrotności przewidzianej przepisami stawki. W związku z powyższym Sąd Apelacyjny postanowił obniżyć wysokość kosztów zasądzonych w pkt. 2 zaskarżonego postanowienia do równowartości jednokrotnej stawki minimalnej wynikającej z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2002 r. Nr 163, poz. 1349 z późn. zm.). Jednocześnie korekty wymagała podstawa prawna orzeczenia przyjęta przez Sąd Okręgowy. Przepisy rozporządzenia z dnia 28 września 2002 r. nie wyszczególniają stawek minimalnych obowiązujących w postępowaniu o zabezpieczenie przyszłego powództwa. W takiej sytuacji, jak wynika z § 5 rozporządzenia, za podstawę określenia wysokości wynagrodzenia radcy prawnego należy stosować stawki w sprawach o najbardziej zbliżonym rodzaju. Biorąc pod uwagę, że wniosek dotyczył kosztów postępowania zabezpieczającego, za najbardziej rodzajowo zbliżone należy przyjąć stawki dotyczące spraw egzekucyjnych (§ 10 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia) (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2012 r., sygn. akt I CZ 94/12, LEX nr 1231306), nie zaś, jak sugerował Sąd Okręgowy stawkę odnoszącą się stricte do postępowań o ochronę dóbr osobistych i ochronę praw autorskich. Wobec zadeklarowanej we wniosku wartości przedmiotu sporu (10.000 zł), zgodnie z § 6 pkt 5 rozporządzenia, stawka minimalna wynosiła 2.400 zł. W związku z powyższym koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu przed Sądem I instancji w oparciu o § 6 pkt 5 w zw. z § 5 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 7 powołanego rozporządzenia ustalono na kwotę 600 zł.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny w pkt. II częściowo zmienił zaskarżone postanowienie na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., zaś w pkt. III oddalił zażalenie w pozostałym zakresie na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. Uprawniona przegrała postępowanie zażaleniowe co do istoty sprawy. Stronie przeciwnej, zgodnie ze złożonym wnioskiem, należał się zatem zwrot poniesionych przez nią z tego tytułu kosztów. Wysokość kosztów postępowania zażaleniowego obliczono w sposób analogiczny do rozstrzygnięcia w zakresie kosztów postępowania przed Sądem I instancji, przyjmując za podstawę przepisy § 6 pkt 5 w zw. z § 5 w zw. z § 11 ust. 1 pkt 7 w zw. z art. 13 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz.U.2013.461).

SSA Teresa Rak SSA Andrzej Struzik SSA Marek Boniecki